

УДК 81:37.01

Платоненка А.В., выкладчык;
Мантур А.Я., старшы выкладчык

*УА «Беларускі дзяржаўны аграрны тэхнічны ўніверсітэт,
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь»*

ТЭСЦІРАВАННЕ ЯК СРОДАК ЭКСПРЭС-КАНТРОЛЮ ВЕДАЎ

***Анотацыя.** У дадзеным артыкуле разглядаецца роля тэсціравання ў практыцы навучання студэнтаў вышэйшай адукацыі.*

Сучасны адукацыйны працэс наладжваецца на аснове выкарыстання разнастайных сродкаў кантролю, якія дазваляюць ажыццяўляць адваротную сувязь пры навучанні. Разнастайныя спосабы дыягнастычнай дзейнасці даюць магчымасць выявіць недахопы ў засваенні тэарэтычнага матэрыялу, вызначыць ступень сфарміраванасці лінгвістычных, моўных і маўленчых уменняў і навыкаў студэнтаў і на аснове атрыманых вынікаў удасканаліць вучэбна-выхаваўчы працэс. Вялікая роля адводзіцца тэсціраванню, значэнне якога на сучасным этапе гуманізацыі і стандартызацыі вышэйшай адукацыі значна ўзрастае. Сапраўды, у апошнія гады тэст як адзін з найбольш аператыўных і зручных сродкаў кантролю прымяняецца дастаткова шырока для праверкі ўзроўню падрыхтаванасці студэнтаў па беларускай мове. Аднак цікавасць да гэтага сродку кантролю нельга патлумачыць толькі яго асноўнай функцыяй. Хоць тэсціраванне даўно ўвайшло ў практыку навучання ў ВНУ, варта адзначыць, што на сённяшні дзень распрацоўка, праектаванне, апрацацыя, укараненне тэстаў з'яўляецца да канца не вырашанай задачай. Паўстае шэраг пытанняў, на якія сёння няма адназначнага адказу. Адно з іх: тэст з дыдактычнага пункту гледжання форма, сродак ці метады? На думку тэсталагаў, каб пазбегнуць недакладнасці і супярэчлівасці, мэтазгодна разглядаць гэта паняцце ў вузкім і шырокім сэнсе слова. У вузкім разуменні тэст можна кваліфікаваць і як метады, і як сродак, і як форму кантролю, а ў шырокім – гэта сродак, таму што паняцце ахоплівае ўвесь інструментарый, што з'яўляецца сувязным звяном паміж мэтай і вынікам псіхалага-педагагічнай дзейнасці і аб'ядноўвае ў сабе разнастайныя метады, формы, прыёмы. Што да зместу паняцця “тэст”, то большасць вучоных пагаджаецца з думкай, паводле якой у склад паняцця павінна ўваходзіць як мінімум тры ўзаемзвязаныя кампа-

ненты: 1) сістэма заданняў, 2) дакументальна зафіксаваная тэхналогія падачы матэрыялу, 3) адпрацаваная сістэма праверкі, апрацоўкі і аналізу вынікаў.

Паводле этапаў навучальнага працэсу адрозніваюць уваходны (пачатковы, уступны), прамежкавы і выходны (заклучны) тэсты, а паводле зместу матэрыялу – тэматычны (па асобных тэмах ці раздзелах) і выніковы (па ўсёй вучэбнай праграме курса). Уваходнае тэсціраванне дазваляе вызначыць узровень ведаў студэнта на пачатковым этапе навучання. Менавіта такія тэсты мэтазгодна выкарыстоўваюць у працэсе кантролю за самастойнай работай студэнтаў з мэтай дыягностыкі іх ведаў, уменняў і навываў. Звычайна для самастойнага вывучэння прапануецца невялікі аб’ём матэрыялу, таму кантроль за засваеннем ведаў і ўменняў на гэтым этапе навучання ажыццяўляецца на аснове тэставых заданняў, што ўсебакова ахопліваюць абмежаваную вобласць лінгвістычных ведаў. Дыягнастычны тэст дазваляе вызначыць цяжкасці ў засваенні новага матэрыялу, таму з мэтай далейшай каардынацыі працы студэнтаў ўвага засяроджваецца на найбольш распаўсюджаных моўных і маўленчых памылках і прабелах у засваенні тэарэтычнага матэрыялу. З прычыны таго, што дыягнастычныя тэсты з’яўляюцца навучальнымі, сістэма заданняў, прапанаваная ў іх, не вызначаецца павышняй ступенню цяжкасці, чаго нельга сказаць пра выніковыя тэсты, якія кваліфікуюцца як кантрольныя і накіраваны на праверку выходных ведаў, на вызначэнне ўзроўню валодання прадметам у канцы пэўнага курса. Асновай тэстаў з’яўляюцца тэставыя заданні. Традыцыйна ўсе яны падзяляюцца на заданні адкрытага і закрытага тыпу. Заданні адкрытага тыпу дазваляюць студэнту свабодна выкладаць свае думкі па сутнасці пытання або дапаўняць і пашыраць прапанаваныя фармулёўкі. Заданні закрытага тыпу ў практыцы навучання пададзены дастаткова шырока. У першую чаргу да іх адносяцца тыя, якія патрабуюць альтэрнатыўных адказаў (“так”, “не”). Такія заданні дастаткова лёгкія для студэнтаў, таму практыка іх выкарыстання не вызначаецца шырокім дыяпазінам. Гэта заданні на вызначэнне авільнасці/няправільнасці выказвання. Як паказвае практыка навучання, тэсціраванне шырока выкарыстоўваецца ў сістэме падрыхтоўкі студэнтаў і мае шэраг пераваг над іншымі сродкамі кантролю. Да іх варта аднесці нескладанасць арганізацыі і апэратыўнасць правядзення тэставага апытання, магчымасць за кароткі тэрмін выявіць ступень падрыхтаванасці студэнтаў.

Стандартизована задача задання, яка патрабує формалізації адказу, і наявності еталону адказу забезпечують об'єктивності оцінки і зручності виконання результату тестування, дають можливість кількісно оцінити якість веда. Разом з тим у якості неадеквату тестування можна назвати стандартизовану тесту, наявності у їх правильних і неправильних варіантах адказу, що не здійснює належної активності розумових процесів студента, не забезпечує можливість запам'ятовування неправильних тверджень і механічного виділення лічба і літар у тестових завданнях. Як адже з неадеквату тестування варто розглядати орієнтацію тесту на перевірку лінгвістичної і мовної компетенції, у той час як комунікативні веда, уміння і навички застосовують па-за увагою викладача, або ступень їх формірованості правляється тільки на основі теорії тексту.

Таким чином, хоча тест і тривав заважається у практиці навчання студента, він, безумовно, пакуль що не можна замінити такі сродки контролю, як екзамен, залік. Аднак систематичне використання тесту різних типів (у залежності ад етапу навчального процесу і місця вчального матеріалу) як сродку контролю і діяльності веда, уміння і навички студента підвищує ефективність навчання і здійснює ефективно вчально-виховного процесу.

Abstract. This article discusses the role of testing in practice teaching of higher education students.

УДК 531

Пожидаев С.П., кандидат технических наук,
старший научный сотрудник

*Национальный научный центр «Институт механизации и
электрификации сельского хозяйства»,
пос. Глеваха-1 Киевской области, Украина*

УТОЧНЕНИЕ ПОНЯТИЯ МОМЕНТА СИЛЫ В МЕХАНИКЕ

Аннотация. Установлено, что единицей момента силы является Н·м/рад, а единицей кинематического передаточного числа, связывающего значения силы и момента силы, является м/рад. Показано, что понятие «плечо силы» не имеет отношения к определению момента силы.